7/1448, 1449 -4-

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

GÜNLÜDÜR
204

SAYI : B.02.0.013/ 08 -- 0643 21/03/2000

KONU :

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
GENEL SEKRETERLİĞİ
Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı

İLGİ : 22.02.2000 tarih ve 4351 sayılı yazınız.

Bursa Milletvekili sayın Ertuğrul YALÇINBAYIR'a ait iki ayrı soru önergesine verilen yanıtlar ekte sunulmuştur.

Bilgilerine arz ederim.

Hasan Gemici
Hasan GEMİCİ
Devlet Bakanı

EK : Yanıt (4 sayfa)
Rapor

205

BURSA MİLLETVEKİLİ SAYIN ERTUĞRUL YALÇINBAYIR'IN KORUNMAYA MUHTAÇ ÇOCUKLARA İLİŞKİN 15.02.2000 tarih ve 7/1448-4211 SAYILI SORU ÖNERGESİ

SORU 1: 2828 Sayılı Kanun gereğince haklarında korunma kararı alınmış çocuk sayısı ne kadardır? Yaş grupları itibariyle dağılımları nedir?

CEVAP 1: 2828 Sayılı Kanun gereği haklarında korunma kararı alınan yaklaşık 20.000 civarında çocuğumuz bulunmakta olup bu çocuklarımızdan 16.037 çocuğumuz 8395 kapasite ile hizmet veren 0-12 yaş grubu Çocuk Yuvalarında, 9482 kapasite ile hizmet veren 13-18+ yaş grubu olan Yetiştirme Yurtlarında korunma altında bulunmaktadır.

Kuruluşlarımızda korunma kararı alınarak bakımları sağlanan çocuklarımızın alternatif hizmet modellerinden yararlandırılmaları (koruyucu aile, evlat edindirme, ayni-nakdi yardım) nedeniyle çocuk yuvaları ve yetiştirme yurtlarında korunma altına alınarak bakımları sağlanan çocuk sayıları değişmektedir.

Korunma kararı alınarak kuruluşa yerleştirilen çocuklarımızdan son beş yıl içerisinde 8041 çocuğumuzun ailenin durumunun düzelmesi, ekonomik katkı sağlanması vs. neticesinde korunma kararları kaldırılarak ailelerinin yanına dönmeleri sağlanmıştır.

Haklarında korunma kararı alınarak koruyucu aile yanına yerleştirilen çocuk sayısı 447'ye ulaşmıştır.

Haklarında inceleme yapılarak ailelerinin yanında ayni-nakdi yardımla desteklenen kişi sayısı 1987 yılının ikinci yarısından itibaren 73.116'dır. Haklarında korunma kararı alınmış olup kuruluşta bakılmakta iken yapılan ayni-nakdi yardımla desteklenerek öz ailesinin yanına döndürülen çocuk sayısı 12.919'dur. Bu çocukların haklarında korunma kararına esas teşkil eden temel neden ekonomik yoksunluk olduğu için sosyal yardımla desteklenmeleri ailenin parçalanmasını önlemektedir. Yine haklarında korunma kararı alınmış ancak sırada beklemekte iken ayni-nakdi yardımla aile yanında kalmaları sağlanan çocuk sayısı 9.301'dir. Ayrıca İl Sosyal Hizmetler Müdürlüklerine başvuruda bulunan aileler ayni-nakdi yardımla desteklenerek bu başvuruları yönlendirilmiş,

bu şekilde 14.153 çocuğun aile bütünlüğü bozulmadan aileleriyle birlikte yaşamaları gerçekleştirilmiştir.
SORU 2: Bu çocukların sağlıklı bir şekilde yetişmelerini sağlamak amacıyla kurulan kuruluşlar nelerdir? Bu kuruluşların yaygınlaştırılması düşünülmektedir?

CEVAP 2: Genel Müdürlüğümüzün ana politikası gereği korunmaya muhtaç olduğu tesbit edilen çocuğun yüksek yararı göz önüne alınarak uygun hizmet modelleri sunulmaktadır.

Genel olarak kuruluş bakımı hizmeti öz ailesi veya koruyucu aile yanında kalması mümkün olmayan, evlat edindirme hizmetinden yararlanamayan korunmaya muhtaç çocuklara sunulan bir hizmet modelidir. Bu hizmet modeli çerçevesinde 0-12 yaş grubu çocuklar çocuk yuvalarında, 13-18 yaş grubu çocuklar yetiştirme yurtlarında korunma altında bulunmaktadır.

Korunmaya muhtaç çocukların sağlıklı bir şekilde yetişmelerini sağlamak amacıyla kurulan bu kuruluşlarımızın; kardeşlerin birbirinden ailelerinden ve bulundukları ortamdan ayrılmamaları, alıştıkları ortamda sağlıklı bir şekilde yaşamalarını sağlamak amacıyla bütün İllere yaygınlaştırılması planlanmaktadır.

Korunmaya muhtaç çocukların yuva ortamından uzaklaştırılıp daha farklı ortamlarda sosyal, kültürel ve psikolojik yönden desteklenmeleri ve okul öncesi eğitimden yararlanmaları amacıyla Sevgi Zinciri Projesi kapsamında 425 korunmaya muhtaç çocuk özel ve SHÇEK bünyesindeki resmi kreşlerde gündüzlü bakım ve eğitim hizmetinden yararlanmaktadır.

Ayrıca cezaevinde hükümlü ve tutuklu bulunan kadınların 0-12 yaş grubu çocukları kreş, yuva ve ayni-nakdi yardım hizmetlerinden yararlandırılmaktadır.

12-21 yaş grubunda bulunan gençlere psikolojik, mesleki, toplumsal ve gelişimsel sorunlar konusunda profesyonel yardım sağlamak amacıyla Ergen Danışma Merkezleri mevcuttur.

Toplum Merkezlerinde; Anne Çocuk Eğitimi, Özürlü Bireylerin Ekonomik Sosyal ve Kültürel Yönden Desteklenmesi, Gecekondu Toplumunda Çocuğun Desteklenmesi, Suçlu Çocukların Yeniden Sosyalizasyonu, Anne-Baba Eğitimi, Aile İçi Etkileşimi Güçlendirme, Çocuk ve Ailelerin Çocuk Hakları konusunda bilinçlendirilmesi gibi çeşitli proje ve programlar uygulanmaktadır.

Ayrıca Toplum Merkezi olmayan İllerde de Anne Çocuk Eğitimi, Erken Çocukluk Gelişimi Destekleme Projesi, 0-4 Yaş Çocuk Gelişiminde Anne Eğitimi Projeleri uygulanmaktadır.

SORU 3: Koruyucu aile ve evlat edinme hizmet modelleri hususundaki çalışmalarınız nelerdir. Daha çok çocuğa hizmet sunulması için projeleriniz varmıdır?

CEVAP 3: Korunmaya muhtaç çocukların yetiştirilmesinde koruyucu aile bakımı 2828 Sayılı Yasanın 23. maddesinde Kurumun bu çocuklara götürebileceği bir bakım şekli olarak yer almıştır. Bu nedenle Kurumun kurulmasından önce 1961 yılından beri uygulanmakta olan koruyucu aile bakımı Kanunla birlikte yasada da yer alan bir hizmet modeli olarak ortaya konmuştur. Koruyucu aile bakımı ancak uzun yıllar ailelerin evlat edinecekleri çocuğa götürdükleri bir bakım şekli olarak uygulanmıştır. 1993 yılında Koruyucu Aile Yönetmeliğinde yapılan düzenlemelerle hizmetin evlat edinme hizmetinden ayrılması sağlanmıştır.

Koruyucu aile hizmetinin geliştirilmesine yönelik 1998 yılında Cumhurbaşkanımız himayelerinde "ÖTEKİ ELİNİ SİZ TUTUN" slagonuyla başlatılan Koruyucu Aileyi Yaygınlaştırma Kampanyası ile hizmete toplumun gönüllü katılımı sağlanmış gerekli maddi kaynak temin edilmiştir. Sağlanan kaynakta İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğünün denetiminde oluşturulan komite aracılığı ile bu amaca uygun olarak hizmetin tanıtımına yönelik çalışmalarda kullanılmıştır. Bu konuda televizyon ve toplantılarda kullanılmak üzere tanıtım filmi, spot reklam filmleri, hizmete uygun, şarkı sözü ve klibi hazırlattırılmış çeşitli televizyonlarda gösterilmiş ve gösterimine devam edilmektedir. Yine bu kapsamda çok sayıda tanıtıma yönelik ilan, afiş, broşür ve benzeri tanıtım ve reklam materyalleri geliştirilip topluma dağıtılmıştır. Ayrıca koruyucu aile olmayı özendirmek koruyucu ailelerin toplumdaki saygınlığını arttırmak üzere ailelere ücretsiz tatil yaptırılmıştır. Bu kapsamda yine ailelere sürekli seyahat indirimleri, giyimden, temizlik malzemelerine kadar çeşitli maddi katkılar sağlanmıştır. Bu sayede uzun yıllardır ancak 270'lerde olan koruyucu ailede bakılan çocuk sayısı bir buçuk yıllık süreçte 447'ye ulaştırılmıştır. Bu sayı giderek artmaktadır.

Kurumun korunmaya muhtaç çocuklara götürdüğü hizmetlerden en önemlisini de evlat edinme hizmeti oluşturmaktadır. Zira evlat edinme ile çocuğa güvenli bir aile ortamı ve garantili bir gelecek sağlamaktadır. Bu nedenle korunmaya muhtaç çocuklardan durumları evlat edinmeye uygun olanlar evlat edinme hizmetlerinden yararlandırılmaktadır. Bu kapsamda her yıl daha çok çocuğun evlat edindirilebilmesine yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

Bu bağlamda Kurumun kurulmasına kadar (1983) kuruluşlarımızdan 462 çocuk evlat edindirilmişken yönergenin yayımına kadar geçen sürede 2557 yeni çocuk evlat edindirilmiştir. 1994 ve 1999 yılında ise 2774 çocuğun evlat

edinmesi sağlanmıştır. 1999 yılı sonuna kadar Kurumdan 5803 çocuk evlat edinme hizmetlerinden yararlandırılmıştır. Her yılda ortalama 450-500 çocuk Kurum aracılığı ile evlat edindirilmektedir.